

Tehyn

avain- sanat

tuleville kuntapäätäjille

Hyvinvoinnin tuottamisen viisi avainsanaa

Sote-uudistus on käsillä, ja sosiaali- ja terveystalvet siirtymässä uusien hyvinvointialueiden vastuulle. Toistaiseksi vastuu niistä on kuitenkin kokonaisuudessaan kunnilla.

Myös tulevaisuudessa kunnissa on kiinnitettävä huomiota terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen laajasti – tämän näkökulman tulisi olla mukana kaikessa päätöksenteossa.

Tärkeä osa hyvinvoivaa kuntaa on myös laadukas varhaiskasvatus.

Kertasimme tulevia kuntapäättäjiä varten sote-uudistuksen keskeiset pointit ja tiivistimme kunnan tuleviin tehtäviin liittyvät näkökulmat viiteen tuttuun avainsanaan: **resurssit, laatu, osaaminen, johtaminen** ja **tasa-arvo**.

Lopuksi tahdomme muistuttaa myös **oikeudesta** ja **kohtuudesta**: vaadimme koronakorvausta niille, jotka veloitettiin valmiuslailla tinkimään omista oikeuksistaan ja omasta hyvinvoinnistaan.

**Arvoisa tuleva kuntapäättäjä –
tee päätöksiä, jotka tekevät hyvää!**

Res urssit.

Terveys ja hyvinvointi ei synny ilmaiseksi.

Kansalaisten keskeisimpien palveluiden tuottaminen maksaa, mutta niistä tinkiminen maksaa vielä enemmän. Alimitoitettut resurssit, huonoista työoloista ja -ehdoista aiheutuva työvoimapula ja henkilöstön uupuminen aiheuttavat tappiokierteen, jota on hyvin vaikea oikaista. Tämä on tosiasia ennen ja jälkeen sote-uudistuksen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutetun henkilöstön riittävästä määrästä ei voi tinkiä. Varhaiskasvatuksessa henkilöstörakenteen ja mitoituksen tulee turvata lapsen hoito ja huolenpito.

Sote-uudistuksen jälkeen kunnissa on suunnattava taloudellisia resursseja kuntalaisten terveyden edistämiseen ja hyvinvointiin. Myös järjestöjen potentiaalia on hyödynnettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Laatu.

Laatu luodaan osaajien työllä.

Elämisen laatua luodaan sote-alan ja varhaiskasvatuksen osaajien työllä. Kuntalaisille tärkeiden palveluiden laadun tulee olla kuntapäätäjän ykkösprioriteetti.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen panostus parantaa kuntalaisten elämän laatua lähipiirissä ja -ympäristössä, kun varsinaiset sote-palvelut ovat siirtymässä hyvinvointialueiden vastuulle. Kuntien tuleekin edistää terveyttä ja hyvinvointia laajasti eri hallinnonaloilla opetuksesta ja liikuntapalveluista kaavoitukseen ja elintarvikehankintoihin. Kunnan päätöksenteon vaikutusten arvioinnissa on aina oltava mukana terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmat.

Varhaiskasvatuksen laatu ja vetovoima pitää varmistaa huolehtimalla palkkauksesta, moniammatillisuudesta ja työhyvinvoinnista.

Osa ami nen.

Henkilöstön osaamista pitää yhä kehittää, ei heikentää.

Työvoimapulaa ei voi ratkaista koulutustasoa tai -vaatimuksia laskemalla, vaan se ratkaistaan osaavien ammattilaisten työoloista ja palkkauksesta huolehtimalla. Kuntalaiset ansaitsevat toimivat palvelut – ja niille osaavat tekijät.

Koulutuksen tuottaman osaamisen on vastattava työelämän tarpeisiin sote- ja vaka-alalla. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön tehtäviin tullaan vain tutkintokoulutuksen kautta.

Johtaminen.

Hoitotyön osaaminen ja kokemus näkyy johtamisessa.

Hoitotyön ymmärryksen pitää näkyä johtamisessa. Se on edellytys sote-uudistuksen onnistumiselle käytännössä.

Terveyttä ja hyvinvointia pitää tulevaisuuden kunnissa johtaa tiedon ja kokemuksen pohjalta. Kuntiin tarvitaan sosiaali- ja terveydenhuollon osaamista ja kokemusta sote-uudistuksen jälkeenkin. Kuntiin tulee nimetä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija/vastuutaho. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä tulee johtaa ja koordinoita strategiselta tasolta, läpi eri hallinnonalojen.

Tasa arvo

Terveyden tasa-arvo ja palkkatasa-arvo käsi kädessä.

Tasa-arvo on hyvinvointipalveluiden kenties tärkein avainsana. Se tarkoittaa kaikkien kansalaisten oikeutta laadukkaisiin palveluihin, mutta myös sitä, että näiden palveluiden tekijöitä kohdellaan reilusti.

Panostukset terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen kaventavat kuntalaisten terveyseroja.

Sote- ja vaka-alan tasa-arvoinen palkkaus taas on oikeudenmukaisen, laadukkaan ja tuottavan työelämän perusedellytys. Niin kauan kuin naisvaltaisten sote- ja vaka-alojen palkkatasoa ei nosteta, palkkatasa-arvo ei etene. Korkeasti koulutetun naisvaltaisen alojen palkkauksen pitäisi kehittyä miesvaltaisia aloja vastaavaksi.

Kunnat, korona ja kuntatalous – koronakorvaus hoitajille!

Hallituksen koronaviruksen torjunta on vahvasti kuntien sote-sektorien vastuulla. Hallitus on osoittanut kunnille viime ja tänä vuonna miljardien eurojen koronasta johtuvan taloudellisen lisätuen.

Koronasta aiheutui kuluja kunnille viime vuonna noin 2 miljardia euroa. Ne saivat valtiolta koronatukea noin 3 miljardia euroa. Kuntien koronaan perustuvasta lisätuesta on siis jäämässä yli arviolta miljardi euroa. Kuntatalous ei myöskään ole kärsinyt niin suurista tulojen menetyksistä kuin arveltiin, koska Suomen talous on selvinnyt koronasta paremmin kuin ennustettiin.

Kuntatalous on nyt paremmassa kunnossa kuin ehkä koskaan. Silti Suomessa ei ole maksettu etulinjassa koronan hoidossa työskennelleille hoitajille koronakorvauksia toisin kuin lähes kaikissa Euroopan maissa.

Tehy esitti koronakorvauksen maksamista kevään 2020 työmarkkinaneuvotteluissa, vetosi valtiovaltaan ja esitti neuvottelupyyntöjä paikallisille työnantajille. Mikään näistä keinoista ei ole tuottanut toistaiseksi tulosta.

Tehy vaatii, että kuntien uudet päättäjät ottavat vihdoin asian hoitaakseen. Heidän tulee varata kuntien nykyisessä hyvässä taloustilanteessa rahoitus koronakorvaukseen hoitajille, jotka työskentelivät keväällä 2020 valmiuslain alaisina yli kaikkien normaalien riskirajojen ja kuormituksen tason.

Päättäjien pitää velvoittaa kunnat ja sairaanhoitopiirit maksamaan näille hoitajille kertaluontoinen 1 000 euron koronakorvaus.

Rahaa siihen on. Kyse on oikeudenmukaisuudesta.

Tehy myös vaatii, että jatkossa erityisesti lisävaltionosuudet korvamerkitään, jotta valtiovalta voi olla varma siitä, että rahat ohjautuvat valtioneuvoston tahdon mukaisesti ja riittävän tarkasti. Korona on tehnyt näkyväksi sen, että valtionosuudet valuvat laveasti kuntien erilaisiin kuluihin. Tästä ovat kärsineet erityisesti hoitajat, joiden rahapussiin jaetuista miljardeista ei ole juuri euroja herunut.

Tuleva kuntapäättäjä – sinä päätät, mikä on oikeus ja kohtuus.

www.tehy.fi
www.facebook.com/tehy.fi
www.twitter.com/tehy_ry
www.instagram.com/tehy_ry

2021

